

MESKEN

4-Kerpiç (Karaörtü) Ev Yapımı:

İlk etapta temel açılır. Temel açarken de , ev yapımı sırasında kan kaybı olmasın diye bir kurban kesilir. Kesen kişi kurban duasını bilen herhangi biri olabilir. Kibleye dönük bir şekilde kurbanın boynu kesildikten sonra kurbanın temelin kazılan herhangi bir yerine kanı dökülür. Temel sert zemini bulana kadar (50 cm,1-2metre) kazma ile kazılır. Evin su batmazını yapmak için taşlarla 1,5-3 metreye yakın bir yükselti yapılır.

Taşın Temini: Kuzeyde köyden 7 km uzaklıkta bulunan dağda köy muhtarlığına ait bir taş ocağı bulunmaktadır. Köylüler ihtiyaçları olduğunda buradan temin ederler. Taşları köye getirebilmek için köyden adam kiralanabilir. Adam kiralama günlük 2-3 milyon arasındadır. Traktör de kiralanacaksa 5 milyonluk bir maliyeti vardır. Taşlar dağdan balyozla muç ve siğil yardımı ile vurularak kırılır. Taşın cinsi göktaş olduğu için kırılması daha kolaydır. Bir tarafı düz çıkarılan taş işlenir. Taşta ki çıkıntılı kısımlar çekiçle kırılarak düzeltilir. Temele getirilen taşlar edindiğim bilgiye göre inanç gereği temele sağ köşeden başlayarak dizilir. Taşların aralarında kalan boşluklar da küçük parça taşlarla doldurulur ki bu parçalara "helik" denir.Taşlar yerleştirildikten sonra kenarlara hatıl konur.

Hatıl: Ahşap binada taş duvarın üstüne binanın daha sağlam olabilmesi için çivi ile tutturulan tahtadır. Zemine de Çam ağacından soba borusu kalınlığında kesilen"düver" döşenir. Düverler 3 metre uzunluktadır. Zemin çamurla sıvandktan sonra eğer ikinci kat yapılmak isteniyorsa köşelerde hatılların üzerine direkler dikilir. Direklere çapraşık şekilde payantalar konur. Çizme usulü olarak tarif edilen bir düzenle kerpiçler duvar içine yerleştirilir. 2metre 80cm'lik bir duvarda 2 kişi çalışır ve bir sıraya yaklaşık 20 kerpiç konur.

Kerpiç Yapımı: Toprak kazılarak 5 traktörlük toprak elde edilir. Tel elekte elendikten sonra toprak havuz şeklinde çevrilir. 2 balya=20 kiloluk saman ilave edilir. Daha eski tarihlerde 200 kiloluk bidonlara su konularak kağnılarla harç suyu taşınırdı veya şimdiki gibi suya yol açılarak suyun toprakla karışması sağlanır.Bu karışım

çiğnenerek karılır.Daha sonra 2-3 gün dinlenmeye bırakılır.Bu iki üç günün ardından iki saat daha karıştırıldıktan sonra yine bir hafta dinlenmeye bırakılır. Bütün bu işlemler boyunca kadın ve erkekler birlikte çalışırlar. Bir hafta sonra bu karışım 4 gözlü kerpiç dökme kabına konur. Bu gözlerde 15-20 gün kurumması beklenir. Böylece kerpiçler kullanıma hazır hale gelmiş olur. Çapraz tahtalar arasına veya aralıklarla çakılan tahtalar arasına yan yana dizilir.

Çivi Kirişlerin kolonlarında 22'lik, çatılarında 15'lik, çıtalarında 8'lik, kapı ve pencereler de 5'lik çivi kullanılır.

Dam: Çanaksız (çatısız)bir ev ise 40 cm aralıklarla tavana 60 tane düver atılır. Düverlerin üstüne çam ağacından tahta çakılır. Bunların üstüne de çam kabukları atılır. Bu kabukların hiç çürümediği söylenmiştir.

Eve yeni bir eklenti yapılmak istenirse evin yan tarafları kullanılabilir. Çünkü evlerin önüne yapılan eklentiler odaların fonksiyonunu yok eder. İlk zamanlarda çam ağacından yapılan evlerin malzemesi daha çok ormandan sağlanıyordu. Orman kontrolü başlayınca evler eskisi kadar rahat yapılamamaya başladı. İnsanlar evleri için kavak yetiştirmek zorunda kaldılar. Ama gene de evlerine kavak kullanmak yerine kavağı satıp çam alıyorlar. Bu da pahalıya mal oluyor. Bu sebepten dolayı kerpiç yerine tuğla evlerin yapımına başlanmıştır. Şu anda betonarme bir evin maliyeti üç milyar tutarken ahşap evler 1,5 milyara mal olmaktadır. Ama ahşabın bakımı da daha zor olduğu için betonarme evlere geçiş süreci başlamıştır. Köyde işçinin bir günlük ücreti 5 milyondur. Köyde duvar ustaları bulunur.

Çatı Yapımı: Babadirek 3-5 metre uzunluğundadır. Kiremitler Salihli Kütahya tuğla fabrikalarından getirilir. Çatılar köyde birkaç usta tarafından yapıldığı için pek çok evin çatısında süs amacıyla şişe bulunur.. Bu durum çatılı pek çok evde görülmektedir. Çatının üstü omurgalı ise iki tane, toplu ise 1 tane şişe konur.

Çatı evin dayanıklılığını arttırmak için yapılmaktadır.Eski damörtü evlerde en çok tahribat ağaç çürümesinden kaynaklanmaktadır.Köydeki en eski evler Sadık-Yusuf Tüzün'e aittir. Ahşap bir bina onarımlarla 80-100 sene arası dayanabilmektedir. Köydeki evler çoğunlukla 2 katlıdır. 3 katlı evler de

bulunmaktadır. Bu evlerden ikisinin sahipleri yılın 11 ayını İsviçre'de geçirip 1 ay izinde köye gelirler. Köydeki diğer evlere nazaran çok farklı olan bu evler köyün batıya gitme isteğinin sebeplerinden birini de ortaya koymaktadır. Üç katlı bazı evlerde de ara kat ambar olarak kullanılmaktadır. Köy yamaçta kurulu olduğu için evlerin girişi doğudan olur. Evin balkonları ise ya batı tarafına ya da güneye bakar (Foto52). Bu sayede güneş ışığından daha uzun süre faydalanılmış olur.

Odalar 3x3,5 metre genişliğindedir. Oda yüksekliği 2 metre 70 cmdir. Oda kapıları 2 metre boyunda 1 metre genişliğinde .3cm kalınlığında ve yerden 5cm yüksektedir. Kapılar "Şıklak" denilen kapı kollarına basılarak açılır. Genelde evde 4 oda yer alır. Bir tanesi mutfak amaçlı kullanılır.

Ev yapımından sonra ustaya hediye olarak basma, kilim verilir. Bir atadan olan kardeş ve amca çocukları genelde aynı mahallede hala ,teyze gibi akrabalar değişik mahalle ve yerlerde yaşayabilir.

İnanışlar: Tuvalete sol ayakla girilir,tuvaletten sağ ayakla çıkılır. Sabah erken vakitte evin kapısı besmele ile açılır ve sabah namazı kılınır ki evin bereketi artsın.

Hamamlıkta (banyo-gusülhane) dikkatli olmak gerekir. Hamamın temiz olması gerekir. Misafirin önünden ev süpürülmez

Ölünün çıktığı ev tütsülenir. Cuma günü sela ile namaz arasında hiçbir iş yapılmaz.